БАТЛАВ
БОЛОВСРОЛЫН ЯАМНЫ ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА Х.БАТЖАРГАЛ

БҮСЧИЛСЭН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖИХ БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТЫН ХҮРЭЭНД "МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОН ДЭЭД БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТЫН ЦОГЦОЛБОР"-ЫН ЗУРАГ ТӨСӨЛ БОЛОВСРУУЛАХ АЖЛЫН ДААЛГАВАР

2024оны ...-р сарын ... -ны өдөр Дугаар № Улаанбаатар хот

1	Зураг төсөл боловсруулах үндэслэл	- Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хууль - Шадар сайдын "Бүсчилсэн хөгжлийг дэмжих жил"-ийн хүрээнд хийгдэж буй төсөл арга хэмжээ
2	Барилга байгууламжийн байршил, эдэлбэр газрын хэмжээ	- Улсын хэмжээнд баригдах - Тухайн хот, суурин газрын батлагдсан хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө болон хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу төлөвлөх.
3	Барилга байгууламжийн зориулалт	Мэргэжлийн болон дээд боловсролын сургалтын цогцолбор
4	Барилгын давхрын тоо, төвөгшлийн ангилал	- 9 давхар, зоорьтой /Зоорийн давхарт техникийн өрөө, агуулах төлөвлөх/ Дунд төвөгшилтэй барилга байгууламж
5	Захиалагч байгууллага	- Боловсролын яам
6	Барилгажих талбайн эзлэх хувь	"Хот, тосгоны толовлолт, барилгажилт" /БНбД 30-01-04/, "Олон нийт иргэний барилга" /БНбД 11-03-03/ барилгын норм ба дүрмийн дагуу төлөвлөх.
7	Ерөнхий төлөвлөгөө, гадна тохижилтын ажилд тавигдах шаардлага	- Эдэлбэр газрын хэмжээг нэг хүүхдэд ногдох талбай холбогдох норм, дүрмийн дагуу тооцож төлөвлөх. - Эдэлбэр газрын талбайг дотор нь биеийн тамирын, аж ахуйн ба амралтын гэсэн 3 үндсэн бүсэд ангилан төлөвлөх. - Амралтын бүс ногоон байгууламжтай, аж ахуйн болон биеийн тамирын талбайгаас зайтай төлөвлөх. - Хог цуглуулах талбай руу орох орц бие даасан, хүрэх зам нь хатуу хучилттай, хог цуглуулах талбай нь хаалт бүхий тусгаарлагчтай байх. - Эдэлбэр газрын талбайн 50%-иас багагүй талбай нь ногоон байгууламж байна. - Сургуулийн эдэлбэр газар нь 1,5 м-ээс багагүй өндөртэй ногоон байгууламж эсвэл хашаагаар хүрээлэгдсэн байх. - Мэргэжлийн болон дээд боловсролын сургуулийн барилгаас тухайн сургуульд хамааралтай авто зогсоол хүртлэх зайг 25м.

БҮСЧИЛСЭН ХӨГЖЛИЙН ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРӨӨС ХАРИУЦАХ ГАЗАР
Хуулбар зөв мөн эсэхийг гэрчлэгч
2025 оны 03 сарын 17 өдөр

		тээврийн хэрэгслийн зогсоолыг 25-аас багагүй байхаар тооцож төлөвлөх. - Эдэлбэр газрын талбайн гэрэлтүүлгийг холбогдох нормын дагуу төлөвлөх. - Авто зам тээврийн хэрэгслийн зогсоол, явган хүний гарц, гамшгийн үеийн цугларах аюулгүй талбайг холбогдох норм дүрэм, стандартын дагуу төлөвлөх. - Барилгын орчны байгууламж руу хүрэх явган хүний зам хатуу хучилттай байхаар төлөвлөх. - "Хот, тосгоны төлөвлөлт, барилгажилт" /БНбД 30-01-04/, "Ерөнхий боловсролын сургуулийн барилгын төлөвлөлт" /БНбД 31-25-22/, "Барилгын орчны тохижилтын ажил" /БНбД 3.01.06-90/, "Барилга, байгууламжид хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хүртээмжийг төлөвлөх" /БНбД 35-01-22/ барилгын норм ба дүрмийн шаардлагад нийцсэн байх.
8	Барилга байгууламжийн гал тэсвэршлийн анги	Гал тэсвэршлийн анги II
9	Барилга байгууламжийн ашиглалтын хугацаа	50 жил
10	Барилга байгууламжийн даацын үндсэн бүтээцийн төрөл, материал	Төмөр бетон каркас Төмөр бетон каркасын бетон анги: B20, B25 Арматурын анги: A240, A400 (ГОСТ 34028-2016)
11	Барилгын гадна фасад	- Барилгын гадна фасадыг байгаль цаг уурын нөхцөлд тохирохуйц (Говь, Хангайн бүсэд) 2-оос доошгүй хувилбараар төлөвлөх. - Метал хавтан эсхүл орчин үеийн дэвшилтэд технологийн шийдэлтэй байх.
12	Инженер геологийн судалгааны талаарх шаардлага	Барилгын буурийг овоолтгүй, суултгүй энгийн хөрс байхаар тооцож, тооцооны эсэргүүцэл: R=250kПа байхаар тооцно.
13	Барилгад хэрэглэх уур амьсгал ба геофизикийн үзүүлэлт	Гадна агаарын тооцооны температур: 3 хувилбараар төлөвлөх (-30С^0, -35С^0, -40С^0) . Цасны ачаалал: 50 кг/см^2 Салхины ачаалал: 35 кг/см^2
14	Инженерийн шугам, сүлжээнд тавигдах шаардлага	Инженерийн хангамжийн оролтыг 2-оос доошгүй хувилбараар төлөвлөх ба халаалтын системийг гадна агаарын -30С^0, -35С^0, -40С^0 температурт тус тус тооцох шаардлагатай.
15	Барилгын талбайн газар хөдлөлтийн тооцооны эрчим	Газар хөдлөлтийн 6, 7, 8, 9 баллын эрчимд тус тус төлөвлөх.
16	Архитектур төлөвлөлтийн шаардлага	Барилгад төлөвлөх өрөө: - Хичээлийн танхим, Дадлагын танхим /Мэргэжлийн болон техникийн боловсролын сургалтын байгууллага болон дээд боловсролын байгууллагын сургалт,

		үйлдвэрлэл, дадлага, техник, тоног төхөөрөмж суурилуулахад зориулж танхимын зохион байгуулалтыг өөрчлөх боломжтой байхаар төлөвлөх/ - Тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийн агуулахууд - Ариун цэврийн өрөө /Эрэгтэй, эмэгтэй суралцагч болон багш ажилчдын/ - Үндсэн дадлагын танхим / Мэргэжлийн болон техникийн боловсролын сургалтын байгууллага болон дээд боловсролын байгууллагын сургалт, үйлдвэрлэл, дадлагын чиг үүрэгт зориулж танхимын зохион байгуулалтыг өөрчлөх боломжтой байхаар төлөвлөх, овор хийц ихтэй үйлдвэрлэлийн техник, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийг суурилуулах, ашиглах боломжтой, өргөж зөөх нөхцлийг бүрдүүлсэн байхаар заалыг өндөр тааз тай, 4-6м өндөр төмөр хаалгатай, эрэгтэй, эмэгтэй хувцас солих өрөөтэй төлөвлөх/ - Удирдлагын өрөө /Захирал, эрхлэгч/ - Багш нарын өрөө - Гал тогоо /Хоол үйлдвэрлэлийн хэсгийг технологи урсгалын дагуу агуулах, хувцас солих өрөө, бэлтгэлийн өрөө, гал тогоо, хооллох заалны хамт төлөвлөх/ - Санхүү, аж ахуйн өрөө - Эмчийн өрөө /Тусгаарлах өрөөний хамт/ - Номын сангийн өрөө /Уншлагын танхим, ном хадгалах фонд өрөөний хамт/ - Техник хэрэгслийн өрөө /техникийн ажилчны өрөөний хамт/ - Хяналтын камерын өрөө Төлөвлөлтийн шаардлага: - Мэргэжлийн болон дээд боловсролын байгууллагуудын сургалтын үйл ажиллагааны уялдааг хангасан дотоод зохион байгуулалтыг төлөвлөх /нэгдсэн номын сан, лаборатори, дадлагын танхим, хоолны заал гэх мэт/ - Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагын ерөнхий шаардлага /MNS 6541:2015/ стандартын шаардлага хангасан барилга байгууламж төлөвлөх; - Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хэрэгцээ шаардлагыг "Барилга, байгууламжид хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хүртээмжийг төлөвлөх" /БНбД 35-01-22/ барилгын норм ба дүрмийн дагуу төлөвлөх;

		- Үндсэн үүрэг зориулалтын өрөө тасалгааны байрлал, чиглэлийг нарны шууд тусгалыг нормчлогдсон хугацаагаар тооцох ба "Орон сууц, олон нийтийн барилга, сууцны барилгажилтын бүсийн нарны тусгалын /тээвэрлэлтийн/ хангамж" /БНбД 23-04-07/ барилгын норм ба дүрмийн шаардлагын дагуу төлөвлөх; - Зураг төслийг холбогдох хууль тогтоомж, норм, дүрэм, стандартын дагуу ус, дулаан, цахилгаан эрчим хүчний хэмнэлттэй материал түүхий эд, технологийг тухайн орон нутгийн онцлог, эрүүл ахуй, экологи, галын аюулгүй байдлын арга хэмжээнүүдийг оновчтой сонголттойгоор тусгах; - Ачаа зөөх лифт төлөвлөх; - Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд зориулсан үүдний болон дотор шат, лифтийг төлөвлөх; - Барилгын үндсэн хийц бүтээц болон хашлага бүтээц, гадна, дотор засалд хэрэглэх материал нь хүүхдийн эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байх; - Барилгын шал халтирдаггүй материалтай, хөтөч замтай төлөвлөгдөх; - Суралцагчийн хичээлийн танхим модон эсвэл шинэ технологи ашиглана. - Орчны аюулгүй байдлыг хангасан олон нийтийн хэсэгт цилиндр багана, хурц өнцөг үүсгэхгүй багана болон хананы булангийн ирмэгийг дарж төлөвлөх. - Явган замыг өвлийн улиралд халтирдаггүй гадаргуутай хавтангаар төлөвлөж, тайлбарт тусгах. - Гаднах явган зам талбайн хөдөлгөөнийг гол гудамж, замын хөдөлгөөнтэй уялдуулан төлөвлөх. - Хур борооны ус барилга болон зам талбайд сөрөг нөлөөгүй байх.
17	Зургийн үе шат, хугацаа	– Нэг үе шаттай Ажил гүйцэтгэх гэрээнд заасны дагуу байна.
18	Зураг төслийн бүрдэл	- Загвар зураг - Ажлын зураг төсөл - Ерөнхий төлөвлөгөө - Барилга архитектур - Барилга бүтээц /Бүтээцийн тооцоо/ - Халаалт, агаар сэлгэлт ХАС - Барилгын эрчим хүчний гэрчилгээ - Цэвэр, бохир ус ЦБУ - Хүчит төхөөрөмж, дотор гэрэлтүүлэг ХТ, ДГ - Холбоо дохиолол - Автоматик

		- Төсөв /магадлал хийсэн ажлын зураг төслийн дагуу төсвийг программаар гүйцэтгэсэн байх/ Ажил гүйцэтгэх аргачлал: - Барилга байгууламжийн хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө, орчны тойм, эзлэхүүн төлөвлөгөө, барилгын нүүр тал /фасад/, өнгөний шийдэл, төлөвлөлтийг тодорхойлсон загвар зургийг боловсруулж Боловсролын яамаар хянуулах. - Засгийн газрын 2019 оны 108 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан "Барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах, магадлал хийх дүрэм"-ийн дагуу боловсруулж, магадлал хийлгэсэн ажлын зураг төсвийг холбогдох баримт бичгүүдийн хамт эх хувь 1 хувь, хуулбар 3 хувь , файл /autocad, pdf, төсөв зохиосон программын өргөтгөлтэй/ хэлбэрээр CD-нд бичиж 1 хувь хүлээлгэн өгнө.
19	Зураг төсөл боловсруулахад дагаж мөрдөх норматив баримт бичгүүд	Барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулахад шаардагдах хууль, тогтоомжууд Холбогдох барилга байгууламжийн хүчин төгөлдөр норм нормативийн хүрээнд зураг төсөл боловсруулж ажиллана. Мөн доорх норм, дүрмийг тусгасан байна. Үүнд: - "Барилга бүтээцийн тооцооны тайлан, түүний бүрдэлд тавих шаардлага" /БД 11-123-20/ - "Барилгын загвар /эталон/ зураг" хэрэглэх заавар - "Иргэний барилгын төлөвлөлтөд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний шаардлагыг тооцсон орон зай, орчин. Үндсэн шаардлага" MNS 6055:2009 - "Явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан замыг төлөвлөсөн заавар" MNS 6056:2009
20	Галын аюулгүй байдал	- Барилга байгууламжийн аюулгүй байдлын техникийн зохицуулалт - Барилга байгууламжийн галын аюулгүй байдлын техникийн зохицуулалт - "Барилга, байгууламжийн галын аюулгүйн байдал" /БНбД 21-01-02/ - "Барилга, байгууламжийн зураг төсөл зохиох галын аюулгүйн норм" /БНбД 21-02-02/ - "Барилга, байгууламжийн гал унтраах автомат төхөөрөмж, дохиоллын хэрэгсэл" /БНбД 21-04-05*/18/ гэх мэт холбогдох хууль, дүрэм, журам, стандартын дагуу орц, гарц,

		аваарын хаалга, шат болон барилга дотор галын гидрант, гал унтраах шланг тавих хайрцаг, галын дохиолол зэргийг төлөвлөнө.
21	Онцгой нөхцөл	- Барилгын эзэлхүүнт төлөвлөлтийн бүтэц нь ашиглахад ая тухтай таатай нөхцөлтэй уялдуулан холбож төлөвлөх; - Хүүхэд цонх, шат, довжоо зэргээс унахаас сэргийлсэн аюулгүй байдлыг тооцож тоноглогдсон байх; - Өдрийн турш суралцагч байгалийн гэрэл, агаар солилцоог бүрэн авч байх нөхцлийг нарийн тооцоолох; - Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн шаардлага, өндөр настан, бага насны хүүхдийн биеэ авч явах нөхцөл байдалд нийцүүлэх; - Барилгад хэрэглэх материал хүүхдийн эрүүл ахуйн шаардлагыг бүрэн хангасан байх; - Барилгад хэрэглэх барилгын материал олон Улсын болон үндэсний стандартын шаардлагыг бүрэн хангасан /тохирлын гэрчилгээ/ бүтээгдэхүүнийг зураг төсөлд тусгах. - Өрөө тасалгааны хаалгыг агаарын урсгал саадгүй нэвтрэх боломжтой, нэгэн жигд металл хаалга төлөвлөх - Суралцагч чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрөөх нөхцөл боломжийг бүрэн тусгасан байх; - Эрүүл ахуйн тухай хуулийн 1.4; 4.2; 3.4; 4.4 заалт ба “Олон нийт, иргэний барилга” /БНбД 31-03-03/*11/, сургалт хүмүүжлийн байгууллагад мөрдөх эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын үлгэрчилсэн дүрмийн 2.4; 2.6; 2.7; 2.8; 2.15; - Барилгын сууринд ирэх хүчлэлүүдийг суурийн зурагт тодорхойлж хүснэгтээр тусгаж өгөх. - Сургалтын танхимын шалыг зориулалтын модон шалтай байхаар зураг төсөлд тусгах; - Төлөвлөлтийн норм нормативын баримт бичгийн шаардлагад заасны дагуу тэмдэг тэмдэглэгээг төлөвлөх; - Барилгын гадна фасадны материал, өнгийг тухайн орон нутагт нийцүүлэх боломжтой байх; - Барилгын төлөвлөлт, гадна хэв загвар, өнгө төрх нь хүүхдийн сонирхолыг татахуйц орчин үеийн шийдэлтэй байх; - Хүүхдийн аюулгүй байдлыг бүрэн хангах үүднээс камержуулалтыг холбогдох нормын дагуу гадна, дотор төлөвлөх.

		- Дэвшилтэт техник, технологи, цахилгаан, дулаан, уур, усны эх үүсвэрийг үр ашигтай төлөвлөх - Эрчим хүчний хэмнэлттэй, дулааны алдагдалгүй "Барилгын дулаан хамгаалалт" /БНбД 25-01-20/ барилгын норм, дүрмийг хангах.
22	Эдийн засгийн тооцоо, төсөв	Төсвийг эрх бүхий байгууллагаас зөвшөөрсөн программаар тооцох.
23	Зөвшилцөх байгууллага	- Боловсролын яам - Эрүүл ахуй, галын аюулгүй байдлын асуудал хариуцсан төв байгууллага - Холбогдох мэргэжлийн байгууллага

ТАНИЛЦСАН:

БОЛОВСРОЛЫН ЯАМНЫ САНХҮҮ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ГАЗРЫН ДАРГА Б.БАТЦЭЦЭГ

БОЛОВСРОЛЫН ЯАМНЫ ДЭЭД БОЛОВСРОЛЫН ГАЗРЫН ДАРГА Ж.АРИУНБОЛД

БОЛОВСРОЛЫН ЯАМНЫ МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОН ТЕХНИКИЙН БОЛОВСРОЛЫН ГАЗРЫН ДАРГА У.ӨЛЗИЙЦЭЦЭГ

БОЛОВСРУУЛСАН:

БОЛОВСРОЛЫН ЯАМНЫ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ХЭЛТСИЙН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН Б.ТҮМЭНБАЯР